

Ekstraordinært eller selvfølgelig?

Evaluering av Den kulturelle skolesekken i grunnskolen

Jorunn Spord Borgen og Synnøve Skjersli Brandt

www.nifustep.no

1

Om Den kulturelle skolesekken

Målene med DKS

- Å medvirke til at elever i grunnskolen får et profesjonelt kulturtilbud
- Å legge til rette for at elever i grunnskolen lettere får tilgang til, gjøre seg kjent med og får et positivt forhold til varierte kunst- og kulturuttrykk
- Å medvirke til å utvikle en helhetlig og bevisst innlemmelse av kunstneriske og kulturelle uttrykk i realiseringen av skolens læringsmål.

Utfordring:

- DKS er et demokratiseringsprosjekt: kunst og kultur skal bli relevant og viktig for alle elever i grunnskolen

”DKS er ikkje eit ordinært kulturprosjekt og heller ikkje eit ordinært skuleprosjekt. Dette er ei nyskaping der begge perspektiva skal byggjast inn. Målgruppa er det ingen tvil om.”

Statsråd Svarstad Haugland under behandlingen av St.meld. 38 i Stortinget i 2003.

Utfordring: Kultur- og skolesektoren har delt ansvar for realiseringen

2

Om evalueringen

Mandatet for evalueringen fra oppdragsgiver: Kultur- og kirkedepartementet (KKD)

- Evalueringen skal gi et bilde av hvorvidt tiltaket Den kulturelle skolesekken fungerer ut fra målsettingene, og gi grunnlag for å justere kurs og fatte beslutninger om hvordan tiltaket skal videreføres.
- Evalueringen skal gi en vurdering av arbeidet som er gjort hittil, samt bidra til at gjennomføringen av DKS videreutvikles og styrkes, både med hensyn til kvalitet og effektivitet.
- Videre skal evalueringen avdekke eventuelle styrker og svakheter av innholdsmessig, organisatorisk, strukturell og annen art.

Det ble fra KKD som oppdragsgiver påpekt i oppstartsamtale at:

- Evalueringen må belyse forholdet mellom de statlige aktørene og mellom statlige og regionale aktører.
- Sekretariatet for DKS skal evalueres
- Evalueringen skal ta opp spørsmålet om hvorvidt tiltaket er tilpasset elever med særlige behov.

På bakgrunn av mandatet fokuserer evalueringens problemstillinger på både strukturelle og innholdsmessige forhold:

Sett fra henholdsvis et kunst- og kulturperspektiv og et skoleperspektiv, hvordan vurderes:

- organisasjonsmessig implementering?
- nytten av løsningene som er valgt?
- den innholdsmessige kvaliteten i tiltaket?
- styrker og svakheter, og potensialet for forbedringer?
- tilpasning for elever med særlige behov?
- arbeidet i sekretariatet for Den kulturelle skolesekken?

3

Organisering og økonomi i DKS

Evalueringens funn angående organisering og økonomi i DKS

Problem: Ulike vilkår for kommunene er et hinder for målet om demokratisk distribusjon av kunst og kultur til alle elever i grunnskolen.

Problem: Fylkeskommunene har stor modellfrihet, men savner effektivitet i DKS-systemet.

Problem: Svak "kobling" mellom nivåer i DKS-systemet: Fra operative ledd og nedover til skolene og elevene, samt oppover til politisk styringsgruppe.

Problem: Løs "kobling" mellom intensjoner og realisering i DKS – dette forsterkes av svake evalueringssystemer i DKS.

Problem: Endringer, uklarheter og manglende enhetlig system for synliggjøring av økonomi i DKS.

Anbefaling:

- Enklere organisering, bedre økonomisystemer, bedret kommunikasjon og nedbygging av kommunikasjonsfiltre mellom nivåene og mellom ulike aktører.

4

Om kvalitet og innhold i DKS

Elevenes plass i DKS

Mål med tiltaket: Demokratisering av kunst- og kulturformidlingen

Virkemidler som foreslås i styringsdokumenter:

- Skolen som arena = der alle barn og unge befinner seg
- Elevaktivitet
- Mangfoldig kunst- og kulturtilbud

Forventede effekter av DKS (fra Innst. 50 og Stortingsdebatten): Elevene får åndelig ballast og en livskapital som kommer individ og samfunn til gode på lang sikt, og de lærer om kunsten og kulturens betydning her og nå.

Hva skjer i møtet mellom **elevene** og kunst i DKS?

Problem 1: Elevrollen

Skolens læreplaner (L97 og Kunnskapsløftet) forutsetter en deltagende elevrolle. Læring, innsikter og erfaringer skal utvikles i dialog med den reflekterende elev. **Får elevene være deltagere i DKS?**

Problem 2: Kvalitet

Kultursektoren har tradisjon for å utvikle kvalitativt gode tilbud til et mottakende publikum. **Bli elevene "bare" tilskuere i DKS?**

Problem 3: Relevans

Elevs interesser og egenaktiviteter innen medier, film, sport, kunst og kultur virker drivende på deres erfaringer og kunnskaper. **Er DKS-tilbudene relevante for elevene?**

Møtet mellom elevene og kunst

- evalueringens funn:

Suksesskriterium for vellykket DKS for elevene er:

flersidige erfaringer

- Eleven som kulturbruker:

- Lærer ”skikk og bruk” i publikumsrollen
- Erfarer hvordan normer, regler og konvensjoner i kunst- og kulturfeltet virker

- Eleven som kulturskapende:

- Lærer om kunstneriske og kulturelle prosesser
- Erfarer å være performer, formidler, og å møte et publikum

Formidlingens dilemma: Mellom disse ytterpunktene skal DKS-målene realiseres

Monologisk formidlingsform

Presenterende
formidling:

Kultursektoren er
avsender og
elevene er
mottakere.

Sikrer sektorens
kontroll over
KVÅLITET i det
som formidles.

Ekspertrolle

Utfordringer:

**Alle elever er
ulike, og kun et
fåttall er
"kulturvante".**

**For å nå alle
elever i
grunnskolen
kreves derfor
mangfold av
formidlingsformer**

Dialogisk formidlingsform

Sosialinteraktiv
formidling:

Elevene deltar på
ulike måter.

Sikrer dialog om
RELEVANS for
eleven i det som
formidles.

Veilederrolle

5

Utfordringer

